

จับตา กมธ. ด้านสิ่งแวดล้อมของสภายุโรปพิจารณาร่างกฎหมาย CBAM นัดแรก

By thaieurope - September 15, 2021

คณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อมของสภายุโรป (ENVI) จัดประชุมนัดแรกในวันที่ 9 กันยายน 2564 เพื่อหารือร่วมกันในเบื้องต้นเกี่ยวกับร่างกฎหมายว่าด้วยมาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (Carbon border Adjustment Mechanism -CBAM) ก่อนรับหลักการ โดยส่วนใหญ่เห็นความจำเป็นในการตรากฎหมาย CBAM หนุนการรักษาศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจยุโรปและการจ้างงานในภูมิภาค แต่ยังมีข้อถกเถียงหลายเรื่อง อาทิ (1) ประเภทอุตสาหกรรมที่จะถูกใช้มาตรการ CBAM (2) ระยะเวลาในการ phase-out การแจกใบอนุญาตปล่อยก๊าซเรือนกระจกแบบให้เปล่า (Free emission allowances) สำหรับบริษัทในอียูภายใต้ EU Emissions Trading Schemes (ETS) และ (3) ประเด็นความสอดคล้องของ “การลดหย่อนภาษีอากรแก่ผู้ส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ” (Export tax rebate) กับบทบัญญัติของ WTO เชื่อหากทุกฝ่ายร่วมหาทางออก จะส่งผลดีต่อการบรรลุเป้าหมายในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของอียูให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 55 ภายในปี ค.ศ. 2030

ทีมงาน ThaiEurope.net ขอรวบรวม 3 ประเด็นถกเถียงสำคัญของการประชุมคณะกรรมการ ENVI มานำเสนอ ดังนี้

1) ประเภทอุตสาหกรรมที่จะถูกใช้มาตรการ CBAM

สส. บางคนในกลุ่มพรรค EPP ซึ่งถือเสียงข้างมากในสภายุโรปมองว่าแม้มาตรการ CBAM จะช่วยให้อียูเร่งจำกัดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ได้ตามเป้าหมาย (Targets) และส่งเสริมบทบาทของอียูในฐานะผู้นำในเวทีสิ่งแวดล้อมโลก แต่ก็อาจส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมภายในกับต่างประเทศและระดับการจ้างงานในภูมิภาค รวมทั้งยังอาจทำลายบรรยากาศการเจรจาเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกซึ่งกำลังดำเนินอยู่ในขณะนี้ได้ ดังนั้น อียูจึงควรเริ่มใช้มาตรการนี้กับสินค้านำเข้าบางประเภทก่อน เช่น ไฟฟ้าและซีเมนต์ เพื่อลดแรงดันจากประเทศที่จะถูกกระทบโดยตรง และจำกัดผลกระทบด้านภาระค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการภายในที่อาจเกิดขึ้นภายหลังการ phase-out ใบอนุญาตแบบให้เปล่าแก่อุตสาหกรรมสาขาที่อ่อนไหวภายใต้ระบบ EU ETS ตลอดจนยกเลิกการค้าสินค้าให้แก่ผู้ส่งออกเพื่อให้เป็นไปตามกติกาของ WTO

อย่างไรก็ดี สส. บางคนจากพรรค **S&D** แย้งว่าการบังคับใช้มาตรการดังกล่าวไม่ควรจำกัดอยู่ในวงแคบ และน่าจะครอบคลุม “การปล่อยก๊าซเรือนกระจกซึ่งเกิดการใช้ไฟฟ้าในกระบวนการผลิต” ด้วย เพื่อช่วยลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอันเนื่องจากการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล เช่น น้ำมันและถ่านหิน ซึ่ง **นาย Pascal CANFIN สส. ยุโรปชาวฝรั่งเศสของกลุ่ม Renew และประธานคณะกรรมการ ENVI** เสริมว่า สำหรับการผลิตสินค้าที่มีความซับซ้อนซึ่งปัจจุบันยังไม่อยู่ในขอบข่ายของร่างมาตรการ CBAM อย่างเช่น รถยนต์ (ที่มีการใช้เหล็กในการผลิต) อาจทำให้ผู้ประกอบการอียูต้องเผชิญปัญหาจากคู่แข่งต่างชาติที่สามารถผลิตรถยนต์ในราคาต้นทุนที่ต่ำกว่าแล้วส่งกลับเข้ามาขายในตลาดอียู เนื่องจากประเทศเหล่านั้นไม่มีมาตรการ CBAM ในทำนองเดียวกันกับของอียูที่ใช้บังคับกับเหล็ก จึงอยากให้ภาครัฐหามาตรการอุดหนุนให้การหลบเลี่ยงมาตรการ CBAM ของอียูด้วย

ทั้งนี้ **คณะกรรมการยุโรป (DG Taxud)** ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบกฎหมาย CBAM ชี้แจงว่า ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2569 เป็นต้นไป อียูจะเริ่มบังคับใช้มาตรการ CBAM อย่างเต็มรูปแบบกับสินค้า 5 ประเภทก่อน ได้แก่ ซีเมนต์ ไฟฟ้า ปุ๋ย เหล็กและเหล็กกล้า อะลูมิเนียม และอาจขยายมาตรการให้ครอบคลุมสินค้าประเภทอื่นด้วยในอนาคต โดยหลังจากปี 2573 อียูอาจพิจารณาขยายขอบเขตของมาตรการนี้ให้ครอบคลุมอุตสาหกรรมขั้นปลาย (Downstream) บางประเภทที่ใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้พลังงานในการผลิตสูงเป็นวัตถุดิบ อาทิ รถยนต์ (ที่มีการใช้เหล็กในการผลิต) อย่างไรก็ตาม การขยายมาตรการดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นกระแสการค้า (Trade flows) ของสหภาพยุโรป มูลค่าสินค้า

ต้นทุนของผู้ประกอบการในการปฏิบัติตามกฎหมาย (Administrative burden) ตลอดจนข้อมูลการตรวจวัดปริมาณคาร์บอนในสินค้าเพื่อระดับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการผลิตที่ต้องมีความชัดเจน

2) ตั้งเป้าหมายเลิกการแจกใบอนุญาตฟรีแก่บริษัทในยุโรปภายใต้ระบบ ETS ให้เร็วขึ้น

กลุ่ม center-left ในอียู เสนอให้มีการตั้งเป้าหมายเลิก (phase-out) ใบอนุญาตปล่อยก๊าซเรือนกระจกแบบให้เปล่าสำหรับบริษัทในอียูภายในปี 2573 (ค.ศ. 2030) ซึ่งเร็วกว่าแผนเดิมที่วางไว้ 5 ปี โดยปรับลดสัดส่วนการแจกใบอนุญาตฟรีแก่บริษัทในอียูภายใต้ระบบ ETS เป็นร้อยละ 20 ต่อปี ตั้งแต่ปี 2569 (เมื่อเทียบกับสัดส่วนร้อยละ 10 ตามที่คณะกรรมการยุโรปเสนอ) ขณะที่ สส. จากกลุ่ม Green กล่าวถึงความสำคัญที่อียูจะต้องยุติการให้เงินสนับสนุนพลังงานฟอสซิลโดยเร็ว พร้อมเสนอให้มีการเริ่มการจัดสรรใบอนุญาตด้วยวิธีการประมูลอย่างเต็มรูปแบบตั้งแต่วันที่กฎหมาย CBAM มีผลใช้บังคับเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมสีเขียวและสร้างงานใหม่ ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งข้อเสนอนี้ได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่ายที่ต้องการให้อียูนำรายได้จากมาตรการ CBAM ไปใช้สนับสนุนให้ประเทศในกลุ่ม EU ได้ลงทุนพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเตรียมปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3) ความท้าทายของ “การลดหย่อน ภาษีการส่งออก” กับหลักเกณฑ์ของ WTO

ผู้แทนคณะกรรมการ ENVI ได้หยิบยกประเด็นเรื่อง “การให้ส่วนลดภาษีส่งออก” ขึ้นหารือ โดยระบุว่ากฎหมาย CBAM อาจทำให้การส่งออกของอียูเสียเปรียบคู่แข่ง เนื่องจากการเพิ่มภาระภาษีแก่ผู้ประกอบการที่ต้องพึงพาการนำเข้าวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นมาจากต่างประเทศเพื่อใช้ในกระบวนการผลิต โดยเฉพาะหากมีการออกนโยบายยกเลิกการคืนภาษีสินค้าส่งออกในอนาคตเพื่อให้เป็นไปตามกติกาของ WTO

ในเรื่องนี้ ผู้แทนจากคณะกรรมการด้านภาษี (DG Taxud) อธิบายเพิ่มเติมว่ามาตรการ CBAM เป็นมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่มีนัยด้านความสามารถในการแข่งขันซึ่งเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของ WTO แต่อย่างไรก็ดี เพื่อลดข้อกังขาว่ามาตรการดังกล่าวนั้นเป็นการสร้าง “แต้มต่อ” ให้กับภาคอุตสาหกรรมอียู อียูอาจจำเป็นต้องยุติการให้ส่วนลดทางภาษีที่เรียกเก็บจากการส่งออก โดยเฉพาะในกลุ่มสินค้าที่อยู่ในอียูภายใต้ระบบ ETS เพราะอาจถูกมองว่าเป็นการอุดหนุนการส่งออกที่ก่อให้เกิดการบิดเบือนการค้าระหว่างประเทศได้ ซึ่งคณะกรรมการยุโรปจะหารือกับอุตสาหกรรมภายในเกี่ยวกับประเด็นนี้อีกครั้ง เพื่อหาแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมต่อไป

ในลำดับต่อไป คณะกรรมการ ENVI จะจัดทำความเห็นเพื่อเสนอให้ที่ประชุมใหญ่สภายุโรปพิจารณา โดยเมื่อสภายุโรปมีมติหารือกับคณะมนตรียุโรปและคณะกรรมการยุโรปเพื่อหาข้อสรุปของร่างกฎหมาย CBAM ต่อไป

Hista.com	
Vis. today	18
Visits	24 539 819
Online	2

ที่มา: – <https://www.theparliamentmagazine.eu/news/article/carbon-border-adjustment-mechanism-cbam-will-stem-carbon-leakage-european-commission-tax-and-customs-chief-tells-meps>

สนับสนุนโดยงบประมาณของกระทรวงการต่างประเทศ ข้อมูลจากทีมประเทศไทย ณ กรุงบรัสเซลส์ และส่วนราชการไทยทุกแห่งในยุโรป © 2548 - 2560 Thaieurope.net. สงวนลิขสิทธิ์